

דיין רעכט צו ניצן נאציאנאלע מינאָריטעט־שפראַכן

געהערסטו צו איינער פֿון די נאציאנאלע מינאָריטעטן האָסטו אַ רעכט צו ניצן דיין שפראַך ווען דו ביסט אין קאָנטאַקט מיט די מאַכטאַרגאַנען. דאָ וועסטו וויסן וועלכער רעכט דו האָסט בנוגע דיין שפראַך און וועלכע פֿאָדערונגען דו קענסט שטעלן אויף. דייןער קאָמונע און אויף אַנדערע אינסטאַנצן.

דעם 1ן יאַנואַר 2010 איז געקומען אַ ניי געזעץ וועגן נאציאנאלע מינאָריטעטן און מינאָריטעט־שפראַכן. אַלס נאציאנאלע מינאָריטעטן ווערן גערעכענט יידן, ראָמען, סאַמען, שוועדישע פינען און טאַרנעדאַלער. די נאציאנאלע מינאָריטעט־שפראַכן זיינען יידיש, ראָמיש (ראָמאַני שיב), סאַמיש, פֿיניש און מעענקעלי.

אַלע נאציאנאלע שפראַכן וועלן געשיצט און געשטימט ווערן.

דאָס געזעץ זאָגט אַז די נאציאנאלע מינאָריטעט־שפראַכן וועלן געשיצט און געשטימט ווערן. ווער געהערט צו אַ נאציאנאלער מינאָריטעט וועט האָבן דאָס רעכט צו לערנען, אַנטוויקעלן און ניצן די אייגענע מינאָריטעט־שפראַך. די מאַכטאַרגאַנען וועלן צוהערן די נאציאנאלע מינאָריטעטן און זאָרגן פֿאַר זייערע באַדערפֿענישן. די מאַכטאַרגאַנען זיינען פֿאַרפֿליכטעט צו אינפֿאָרמירן וועגן דיין רעכט, נישט אָפהענגעדיק וועלכע מינאָריטעט־שפראַך דו רעדסט און וווּ דו וווינסט אין שוועדן.

ספעציעל שטאַרקע רעכט האָבן די וואָס רעדן פֿיניש, מעענקעלי אָדער סאַמיש און וווינען אין איינער קאָמונע געהערנדיק צו אַ פֿאַרוואַלטונגס־באַצירק. נידריקער אויף דער זייט קענסטו זען אויב דיין קאָמונע געהערט צו אַ פֿאַרוואַלטונגס־באַצירק. אָב דו וווינסט אין אַ קאָמונע געהערנדיק צו אַ פֿאַרוואַלטונגס־באַצירק האָסטו אַ רעכט צו פֿאַרשטענדיקן זיך מיט די מאַכטאַרגאַנען אויף דיין שפראַך. דו קענסט פֿאָדערן אַן ענטפֿער מונטלעך אָדער שריפֿטלעך אין דער זעלבער שפראַך.

דו קענסט פֿאָדערן אַז די זאָרג פֿאַר אַלטע און קינדער זאָלן לגמרי אָדער טיילווייז זיין אויף פֿיניש, מעענקעלי אָדער סאַמיש.

וווינסטו אין די קאָמונען קירונאַ, יעליוואַרע, אַריעפֿלוג, יאַקמאַק, האַפֿאַראַנדאַ, פֿיאַלאַ אָדער איבערטאַרנעאַ האָסטו אַ רעכט צו באַנוצן די מינאָריטעט־שפראַך אין די קאָנטאַקטן מיטעם געריכט.

וווינסטו אין אַ קאָמונע אויסערן פֿאַרוואַלטונגס־באַצירק וועסטו אויך קענען קאָנטאַקטירן די מאַכטאַרגאַנען און דו האָסט דאָס רעכט צו זאָרג פֿאַר אַלטע אויף פֿיניש, מעענקעלי אָדער סאַמיש, אויב דאָרטן געפינען זיך פֿערסאָנאַל וועלכע רעדן די

שפראך. די מאַכטאַרגאַנען דאַרפֿן שאַפֿן פּערסאָנאַל וועלכע קענען די שפראַך.

אומאַפּהענגיק וווּ דו וווינסט וועסטו אַלע מאָל קענען שרייבן אויף פֿיניש, מעענקעלי אָדער סאַמיש צו די אַמבּודסמענער פֿונעם פּאַרלאַמענט, דעם יוסטיציע־קאַנצלער, דער פֿאַרזיכערונגס־קאַסע, דעם שטייעראַמט און דעם אַמבּודסמאַן קעגן דיסקרימינירונג.

אַהער קענסטו זיך ווענדן

מיינסטו אז דינע קאַמונע אָדער אַנדערע אינסטאַנצן פּאַלגן נישט דעם געזעץ קענסטו קאַנטאַקטירן מיט Länsstyrelsen i Stockholms län אָדער Sametinget וועלכע זיינען פּאַראַנטוואָרטלעך צו פּאַלגן דעם געזעץ. סאַמעטינגעט איז פּאַראַנטוואָרטלעך פּאַר סאַמיש און פּאַר די איבריקע שפראַכן.

Enheten för minoritetsfrågor vid Länsstyrelsen i Stockholms län

טלפ 08-785 40 00

Sametinget

טלפ 0980-780 30

דאָ קענסטו לייענען מער

דאָ קענסטו וויסן מער וועגן דינע רעכט:
פּאַקטן וועגן דאָס רעכט פֿון די נאַציאָנאַלע מינאָריטעטן
וועבזייטל פּאַר די נאַציאָנאַלע מינאָריטעטן
וועגן די נאַציאָנאַלע מינאָריטעטן אויף דעם וועבזייטל Tema modersmål פֿון Skolverket

וועגן די נאַציאָנאַלע מינאָריטעטן אויף דעם וועבזייטל פֿון Språkrådet
דאָס געזעץ וועגן די נאַציאָנאַלע מינאָריטעטן און מינאָריטעטס־שפראַכן
אינעם בראַשור פֿון Skolverket וועגן דעם רעכט פֿון די נאַציאָנאַלע מינאָריטעטן אין דער שולע.

פּאַרוואַלטונגס־באַצירקן פּאַר פֿיניש, מעענקעלי און סאַמיש

דאָ קענסטו זען וועלכע קאַמונען געהערן צו די פּאַרשיידענע פּאַרוואַלטונגס־באַצירקן. אַנדערע קאַמונען קענען זיך אַינרייסטערן צו געהערן אין אַ פּאַרוואַלטונגס־באַצירק.

דער פּאַרוואַלטונגס־באַצירק פּאַר פֿיניש

באַראָס, באַטשירקאַ, עסקילסטונאַ, יעליוואַרע, יעטעבאַרג, האַלסטאַהאַמאַר, האַנינגע,

האופֿאָש, האַפּאַראַנדאַ, הוּדינגע, האַבאו, קאַליקס, קירונאַ, טשעפינג, פּיאַלאַ, שינסקאַטעבערג, סיגטונאַ, סאַלנאַ, שטאַקהאַלם, סונדביבערג, סוראַהאַמאַר, סעדערטעליע, טיערפּ, אופּלאַנדס־בראו, אופּלאַנדס־וועסבי, אופּסאַלאַ, וועסטעראַס, אומעאַ, עלווקאַרלעבי, עסטעראַקער, עסטעהאַמאַר, און עווערטאַרנעאַ.

דער פֿאַרוואַלטונגס־באַצירק פֿאַר סאַמיש

אַריעפּלוג, אַרוויזסיאַור, בערג, יעליוואַרע, יאַקמאַק, קירונאַ, קרוקאַם, ליקסעלע, מאלאַ, סאַרסעלע, סטרעמסונד, אומעאַ, ווילהעלמינאַ, אַרע, עלוודאַלען און עסטערסונד.

דער פֿאַרוואַלטונגס־באַצירק פֿאַר מעענקעלי

יעליוואַרע, האַפּאַראַנדאַ, קאַליקס, קירונאַ, פּיאַלאַ, און עווערטאַרנעאַ.